

Інстытут гісторыі
НАН Беларусі

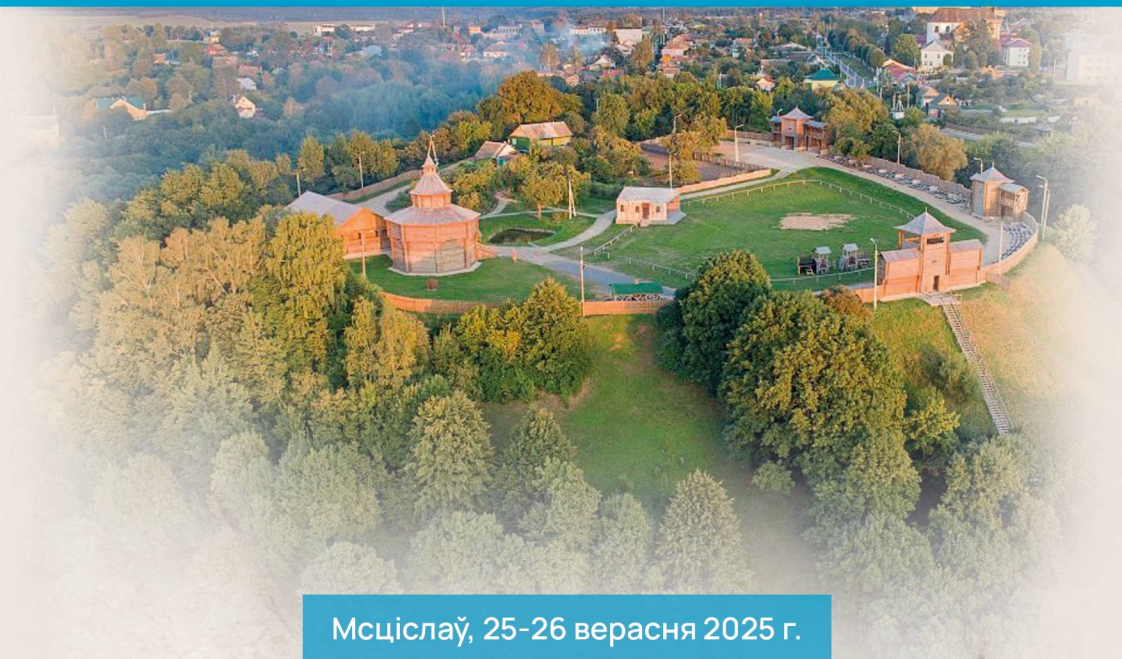
Мсціслаўскі раённы
выканаўчы камітэт

ПРАГРАМА

III Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі

МСЦІСЛАЎСКІ КРАЙ: ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА РЭГІЁНА

(да 890-годдзя заснавання Мсціслава)

Мсціслаў, 25-26 верасня 2025 г.

ЗАПРАШАЕМ НАВЕДАЦЬ:

**АРХЕАЛАГІЧНУЮ НАВУКОВА-
МУЗЕЙНУЮ ЭКСПАЗІЦЫЮ**

Інстытута гісторыі НАН Беларусі, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1.
Тэл. +375-17-378-90-93, e-mail: andvoitehovich72@gmail.com

**МСЦІСЛАЎСКІ РАЁННЫ
ГІСТОРЫКА-АРХЕАЛАГІЧНЫ МУЗЕЙ**

Магілёўская вобласць, г. Мсціслаў, вул. Калініна, 49
+375-2240-44-915, e-mail: museum@mstislavl.gov.by

АРГКАМІТЭТ КАНФЕРЭНЦЫ

Сустаршыні аргкамітэта

Блахін Юрый Міхайлавіч – старшыня Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта;

Лакіза Вадзім Леанідавіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Намеснікі сустаршынь

Біскуп Наталья Анатольеўна – загадчык аддзела культуры Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта;

Мяцельскі Андрэй Анатольевіч – вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, дацэнт;

Пачтовая Алена Дзмітрыеўна – загадчык аддзела адукацыі Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта;

Трубчык Павел Анатольевіч – намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Акінчыц Святлана Валер'еўна – дырэктар ДУК «Цэнтралізаваная клубная сістэма Мсціслаўскага раёна»;

Аляхновіч Рагнеда Анатольеўна – загадчык сектара навукова-інфармацыйнай работы Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Брычыкава Таццяна Уладзіміраўна – намеснік старшыні Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта;

Ганчарэнка Кірыл Дзмітрыевіч – намеснік дырэктара па агульных пытаннях Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Казакоў Андрэй Валер'евіч – дырэктар ДУА «Гімназія г. Мсціслава»;

Кірыенка Людміла Сяргеёўна – дырэктар Мсціслаўскага раённага гісторыка-археалагічнага музея;

Правілава Дар'я Дзмітрыеўна – малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Яўменчык Дар'я Вадзімаўна – лабарант Інстытута гісторыі НАН Беларусі

Рэгламент працы:

даклад на пленарным пасяджэнні 20 хв.,

даклад на секцыі 15 хв.,

пытанні 5 хв.

ПАРАДАК ПРАЦЫ КАНФЕРЭНЦЫІ

25 верасня, чацвер

13.30-14.00 Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі
(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)

14.00-17.45 Адкрыццё і пленарнае пасяджэнне канферэнцыі
(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)

**18.00-19.00 Культурная праграма (наведванне Мсціслаўскага
раённага гісторыка-археалагічнага музея)**

19.00 Вячэра

26 верасня 2019 г., пятніца

8.00-9.00 Сняданак

9.00-12.00 Секцыйныя пасяджэнні канферэнцыі
(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)

12.00 Падвядзенне вынікаў. Закрыццё канферэнцыі
(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)

12.30-14.00 Экскурсія па Мсціславу

14.00-15.00 Абед

15.00 Экскурсія ў Пустынскі манастыр.
Ад'езд удзельнікаў канферэнцыі

25 верасня 2025 г., чацвер 14.00 – 17.45

АДКРЫЦЦЁ КАНФЕРЭНЦЫІ

(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)

Прывітальныя словы:

Блахіна Юрыя Міхайлавіча старшыні Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта;

Марзалюка Ігара Аляксандравіча дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, члена-карэспандэнта НАН Беларусі, доктара гістарычных навук, прафесара;

Лакізы Вадзіма Леанідавіча дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдата гістарычных навук, дацэнта;

Вячаслава Івашкевіча, пратаіерэя, настояцеля Аляксандра-Неўскага кафедральнага сабора г. Мсціслава, благачыннага цэркваў Мсціслаўскай акругі Магілёўска-Мсціслаўскай епархіі.

Прэзентацыя выданняў вучоных Інстытута гісторыі НАН Беларусі, прысвечаных 80-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне: **«За мужество и стойкость: населенные пункты Беларуси, награжденные вымпелом «За мужество и стойкость в годы Великой Отечественной войны»; «Белорусские партизаны»; «Народы Советского Союза и Великая Победа. 1941–1945.»**

Трубчык Павел Анатольевіч, намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Узнагароджанне вучняў, настаўнікаў школ і супрацоўнікаў устаноў культуры Мсціслаўскага раёна

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Мадэратары:

кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Трубчык Павел Анатольевіч;

доктар гістарычных навук, дацэнт

Мяцельскі Андрэй Анатольевіч

Даклады:

1. Авласович Алексей Михайлович, *заведуючий центром археологии Беларуси Института истории НАН Беларуси, кандидат исторических наук, доцент (Минск).*

Тэма доклада: **«История археологического изучения Мстиславщины: от дореволюционных разведок к современным экспедициям».**

2. Мяцельскі Андрэй Анатольевіч, *вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, дацэнт (Мінск).*

Тэма доклада: **«Мсціслаўскі бернардзінскі кляштар XVII – пачатку XIX ст.»**

3. Пазднякоў Валерый Сямёнавіч, *загадчык аддзела археаграфіі Беларускага навукова-даследчага інстытута дакументазнаўства і архіўнай справы, кандыдат гістарычных навук (Мінск).*

Тэма доклада: **«Новыя звесткі пра Мсціслаўскае княства XV ст.»**

4. Доўнар Аляксандр Барысавіч, *загадчык аддзела гісторыі Беларусі IX–XVIII стагоддзяў і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).*

Тэма доклада: **«Мсціслаўшчына на старонках кнігі запісаў № 86 Метрыкі ВКЛ».**

5. Лабынцев Юрий Андреевич, ведущий научный сотрудник Института славяноведения РАН, доктор филологических наук, **Щавинская Лариса Леонидовна** старший научный сотрудник Института славяноведения РАН, кандидат филологических наук, доцент (Москва).

Тема доклада: **«Белорусская вербальная культура Могилёвщины в рукописных трактатах мстиславца И.И. Насовича».**

6. Бароўская Вольга Мікалаеўна, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).

Тэма даклада: **«Дзейнасць Мсціслаўскага таварыства ўзаемнага крэдыту (1924–1926 гг.)».**

7. Гарматный Виталий Петрович, старший научный сотрудник Института истории НАН Беларуси, кандидат исторических наук, доцент (Минск).

Тема доклада: **«Деятельность 14-ой Тёмнолесской партизанской бригады в апреле–октябре 1943 г.»**

8. Скворцова Ирина Николаевна, заведующий отделом изобразительного и декоративно-прикладного искусства Центра исследований белорусской культуры, языка и литературы НАН Беларуси, кандидат искусствоведения (Минск).

Тема доклада: **«Произведения А.А. Маневича в корпоративной коллекции ОАО «Белгазпромбанк».**

9. Кочегаров Кирилл Александрович, старший научный сотрудник Лаборатории древнерусской культуры Школы актуальных гуманитарных исследований Института общественных наук Российской академии народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации, кандидат исторических наук (Москва).

Тема доклада: **«Мстиславская шляхта в начальный период русско-польской войны 1654–1667 гг.».**

10. *Семянчук Альбіна Аляксандраўна, навуковы супрацоўнік палаца-паркавага комплексу “Вялікі Свяцк Валовічаў”, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Гродна).*

Тэма даклада: **«Фундацыйная дзейнасць Валовічаў у Месціслаўскім ваяводстве».**

11. *Талмачова Святлана Аляксандраўна, загадчык кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, доктар гістарычных навук, дацэнт (Мінск)*

Тэма даклада: **«Павятовыя па сялянскіх справах прысутнасці Магілёўскай губерні ў рэалізацыі аграрнай палітыкі ўрада (1878–1901 гг.)».**

26 верасня 2025 г., пятніца 9.00 – 12.00

СЕКЦЫЯ 1

**Гісторыя Мсціслаўшчыны ад старажытных часоў да XX ст.
(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)**

Мадэратар

кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Доўнар Аляксандр Барысавіч

1. Кренке Николай Александрович, *ведущий научный сотрудник Института истории материальной культуры РАН, доктор исторических наук (Санкт-Петербург); Бегунова Виктория Викторовна*, *научный сотрудник Смоленского государственного музея-заповедника (Смоленск).*

Тэма доклада: **«Памятники первой половины I тысячелетия н.э. на Смоленском Посожье».**

2. Кузьмин Андрей Владимирович, *старший научный сотрудник Лаборатории древнерусской культуры Школы актуальных гуманитарных исследований Института общественных наук Российской академии народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации, кандидат исторических наук (Москва).*

Тэма доклада: **«О посещении Мстиславля и Кричева польским королём Владиславом II Ягайлой и литовским великим князем Александром Витовтом летом 1411 г. (Об одной ошибке в “Хронике” Яна Длугоша)».**

3. Галубовіч Віталій Уладзіміравіч, *дацэнт Гродзенскага аграрнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Гродна).*

Тэма доклада: **«Соймавыя падаткі Мсціслаўскага ваяводства ў XVI–XVIII стст.»**

4. *Агееў Аляксандр Рыгоровіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Магілёў).*

Тэма даклада: «Раскопкі 2021 года ў месіслаўскім касцёле кармелітаў (культуралагічны аспект)».

5. *Елинская Марина Михайловна, доцент Белорусского государственного университета, кандидат исторических наук, доцент (Минск).*

Тэма доклада: «Герб города Мстиславля и тема обороны Отечества в геральдике Могилёвской области».

6. *Бродский Григорий Ефимович, заведующий архивохранилищем Российского государственного архива древних актов; Гаврилов Вадим Геннадиевич, член историко-патриотического объединения «Багратион» (Москва).*

Тэма доклада: «Императрица Екатерина II на Мстиславской земле не только... »

7. *Крэньц Максім Аляксандравіч, навуковы супрацоўнік Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі (Мінск).*

Тэма даклада: «Кантрыбуцыйныя мерапрыемствы ў дачыненні да землеўладальнікаў і духавенства Магілёўскай губерніі (1863–1896 гг.)».

8. *Восович Сергей Михайлович, доцент Брестского государственного технического университета, кандидат исторических наук, доцент (Брест).*

Тэма доклада: «Мстиславское отделение Могилевского Богоявленского братства в конце XIX – начале XX ст.».

9. *Шарковская Наталья Юрьевна, ведущий научный сотрудник Витебского областного краеведческого музея (Витебск).*

Тэма доклада: «Мстиславские материалы» Л.В. Алексеева в собрании Витебского областного краеведческого музея».

10. Дубовик Александр Константинович, доцент
*Белорусского национального технического университета,
кандидат исторических наук, доцент (Минск).*

Тема доклада: **«Уроженцы Мстиславского края –
известные учёные и изобретатели».**

11. Нармантовіч Ганна Міхайлаўна, аспірант
*Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклора імя
К. Крапівы НАН Беларусі Цэнтра даследаванняў беларускай
культуры, мовы і літаратуры (Мінск).*

Тэма даклада: **«Да пытання іканаграфіі і стылістыкі
абраза «Цалаванне Іаакіма і Ганны» з вёскі Басценавічы».**

Дыскусія

СЕКЦИЯ 2

Мсціслаўская зямля ў XX стагоддзі
(Мсціслаў, вул. Школьная, 5. Гімназія г. Мсціслава)

Мадэратар

кандыдат гістарычных навук, дацэнт
Гарматны Віталь Пятровіч

1. Рудовіч Станіслаў Сцяпанавіч, *кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск)*

Тэма даклада: **«Мсціслаў – часовы адміністрацыйны цэнтр Магілёўскай губерні (сакавік – кастрычнік 1918 г.)»**

2. Капліеў Аляксей Аляксандравіч, *вядучы навуковы супрацоўнік Інстытут гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).*

Тэма даклада: **«Асаблівасці арганізацыі барацьбы з эпідэміямі падчас польска-савецкай вайны 1919–1921 гг. на прыкладзе Мсціслаўшчыны».**

3. Петухоў Аляксандр Васільевіч, *вядучы архівіст Дзяржаўнага архіва Магілёўскай вобласці.*

Тэма даклада: **«Дзейнасць частак асобага прызначэння ў Мсціслаўскім уездзе ў 1923 годзе».**

4. Ершова Ольга Ігоревна, *доцэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, доцэнт.*

Тэма даклада: **«Народны комиссар просвещения БССР А.И. Дьяков».**

5. Баранова Ала Савічна, *дацэнт Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта, кандыдат педагагічных навук, дацэнт (Мінск).*

Тэма даклада: **«Сын зямлі мсціслаўскай П.П. Кабека».**

6. Пушкін Ігар Аляксандравіч, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта харчавання і хімічных тэхналогій, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Магілёў).

Тэма даклада: **«Рэлігійнае жыццё праваслаўных прыходаў Мсціслаўскага раёну ў першыя пасляваенныя гады».**

7. Швыр'ёв Алексей Иванович, вядучы архівіст Государственного архива Могилевской области (Могилев).

Тэма доклада: **«Мстиславщина в документах Могилёвского областного совета Общества охраны памятников истории и культуры».**

8. Казачкова Наталья Станиславовна, навучны супрацоўнік Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі (Мінск).

Тэма доклада: **«Пища жителей Мстиславщины на белорусском экране».**

9. Юрьева Вероника Юрьевна, заведуючы Военно-историческим музеем им. Героя СССР К.С. Заслонова УК «Музейный комплекс истории и культуры Оршанины» (Орша).

Тэма доклада: **«Сохранение исторической памяти о Великой Отечественной войне: передвижной выставочный проект «Орша. Борьба за Победу».**

10. Черняк Александра Андреевна, учыны сакратарь Музейного комплекса истории и культуры Оршанины (Орша).

Тэма доклада: **«Тема 80-летия Победы советского народа в Великой Отечественной войне в культурно-образовательной и экспозиционно-выставочной деятельности УК «Музейный комплекс истории и культуры Оршанины».**

11. *Сивохо Александр Николаевич, заведующий отделом государственного учета и научно-справочного аппарата Белорусского государственного архива кинофотофонодокументов (Дзержинск).*

Тема доклада: «Ретроспектива Мстиславского края в фотодокументах Белорусского государственного архива кинофотофонодокументов»

Дыскусія

ДЛЯ ЗАПИСАЇ

ДЛЯ ЗАПИСАЇ

ДЛЯ ЗАПІСАЇ

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2021–2025 гг. «Грамадства і гуманітарная бяспека беларускай дзяржавы» (навуковы кіраўнік – доктар гістарычных навук, прафесар, акадэмік НАН Беларусі А. А. Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. Л. Лакіза.

Мастацкае афармленне: Д. В. Яўменчык

Навукова-даведачнае выданне

**МСЦІСЛАЎСКІ КРАЙ:
ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА
(ДА 890-ГОДДЗЯ ЗАСНАВАННЯ МСЦІСЛАВА)**

Праграма навукова-практычнай канферэнцыі

ВЫДАННІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ:

Рэспубліка Беларусь, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1
Тэл./Факс: +375 (017) 379-18-34. E-mail: ii@history.by
Сайт: history.by. Telegram/Instagram/YouTube: [@iinanb](#)

